

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ НАН УКРАЇНИ
КАФЕДРА ОПОДАТКУВАННЯ
ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

**Моніторинг і коментарі
до нормативно-правових актів
у сфері оподаткування**

**грудень, 2016 р.
(частина перша)**

Харків, 2016

Методологія дослідження

Моніторинг законодавчих та нормативно-правових актів у сфері оподаткування – спільний, постійно діючий проект НДЦ ІПР НАН України (<http://ndc-ipr.org>) і кафедри оподаткування ХНЕУ ім. С. Кузнеця (<http://vk.com/public76418287>).

Метою щомісячного Моніторингу є:

- оперативний аналіз нормативно-правових актів в сфері оподаткування;
- експертна оцінка ризиків, пов'язаних з прийняттям нових нормативних актів.

Методологія аналізу законодавчих та нормативно-правових актів передбачає ідентифікацію їх впливу на діяльність платників податків, порівняння нової редакції аналізованої норми з попередньою; оцінку можливої результативності відповідних змін з відокремленням позитивних наслідків та потенційних недоліків (ризиків). Критерії оцінки очікуваної результативності:

- узгодженість з діючою нормативно-правовою базою;
- спрощення або ускладнення податкового обліку;
- вплив на надходження коштів до бюджетів;
- вплив на економічну активність платників податків;
- зменшення або збільшення корупційних ризиків;
- доцільність використання конкретного інструмента порівняно з можливими альтернативами.

Аналіз законодавчих та нормативно-правових актів здійснюється за такими напрямками:

- зміни системи оподаткування і в адмініструванні податків;
- зміни в оподаткуванні окремими податками, зборами, платежами.
- довідкова інформація, пов'язана з оподаткуванням.

Моніторинг передбачає щомісячне оприлюднення результатів.

Зміст

1. Система оподаткування і адміністрування податків	4
1.1.Реформування податкової системи	-
1.2.Регіональні аспекти оподаткування	-
1.3.Адміністрування податків	4
1.4.Податковий контроль	-
2.Окремі податки і збори	5
2.1.Податок на прибуток підприємства	-
2.2. Податок на доходи фізичних осіб	5
2.3. Податок на додану вартість	5
2.4. Акцизний податок	13
2.5. Екологічний податок	-
2.6. Рентна плата	14
2.7. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	-
2.8. Транспортний податок	-
2.9. Плата за землю	16
2.10. Єдиний податок	-
2.11. Збір за місця для паркування транспортних засобів	-
2.12. Туристичний збір	-
3. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування	18
4. Довідкова інформація	21
5. Нормативно-правові акти, що набули чинності в грудні 2016 р.	22

1. СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ І АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ

1.3.Адміністрування податків

Про внесення змін до постанови Правління Національного банку України від 06 червня 2013 року № 210». Постанова Національного банку України № 407 від 25.11.2016 р. Набула чинності з 04.01.2017 р.

Коментар: Введені нові обмеження щодо готівкових розрахунків фізичних осіб з підприємствами та між собою.

Запропоноване впровадження	Позитивні наслідки	Ризики (недоліки)
<p>знижено граничну суму розрахунків готівкою зі 150 тис. до 50 тис. грн:</p> <ul style="list-style-type: none"> - між фізособою та підприємством (підприємцем) протягом одного дня; - фізосіб між собою за договорами купівлі-продажу, які підлягають нотаріальному посвідченню. <p>У разі якщо обсяг операції перевищує зазначені обмеження – операція може бути здійснена лише в безготівковій формі.</p>	<p>Можливе виведення частини готівки із тіньового обігу за рахунок відображення реальних даних за операціями більше 50 тис. грн. суб'єктами господарювання на спрощеній системі оподаткування, що не застосовують РРО.</p> <p>Такий підхід дещо стимулює підприємства реалізовувати власну продукцію на умовах розстрочки платежу.</p>	<p>Ухилення від сплати податків за рахунок заниження реальної вартості товару.</p> <p>Дискомфорт фізичних осіб у здійсненні операцій купівлі-продажу у зв'язку з високими показниками інфляції.</p> <p>Зростання витрат фізичних осіб за рахунок сплати комісії банкам щодо операцій купівлі-продажу на суму більшу за 50 тис. грн.</p>

Заходи щодо зниження обсягу готівкових операцій мають більше недоліків ніж позитивних моментів. До того ж в умовах високих показників інфляції більш логічним виглядає збільшення порогу готівкових операцій, а не його зниження.

2.ОКРЕМІ ПОДАТКИ І ЗБОРИ

2.2. Податок на доходи фізичних осіб

Лист Головного управління ДФС у м. Києві №25320/10/26-15-13-01-12 від 01.12.2016 р.
(режим доступу -

<http://kyiv.sfs.gov.ua/baner/podatkovyi-konsultatsii/konsultatsii-dlya-yuridichnih-osib/70475.html>)

Коментар. У вказаному Листі податківці наголошують, що вартість пального, яке придбавається підприємством для експлуатації автомобіля з метою виконання працівниками службових обов'язків, підлягає оподаткуванню податком на доходи фізичних осіб як додаткове благо, посилаючись, при цьому серед інших на норми пп. «е» пп. 164.2.17 та пп. «а» пп. 164.2.17. Однак, при цьому нормами пп. «а» пп. 164.2.17 прямо вказано, що не є додатковим благом отримання платником податку матеріального або нематеріального майна, що належать роботодавцю, і яке надане такому платнику податку в безоплатне користування задля виконання таким платником податку трудової функції відповідно до трудового договору (контракту). Тобто має місце пряме суперечення норм ПКУ та позиції контролюючих органів.

Отже, вимоги податківців щодо справляння ПДФО з вартості такого пального є незаконними.

2.3. Податок на додану вартість

2.3.1. Про затвердження Змін до Порядку проведення розрахунків за природний газ, теплопостачання і електроенергію. Наказ Міністерства енергетики та вугільної промисловості України та Міністерства фінансів України від 25.11.2016 р. № 754/1032. Набув чинності 03.12.2016 р. (Урядовий кур'єр, 03.12.2016 р. №228)

Коментар: Виконавча влада в особі двох міністерств спільним наказом внесла зміни до попередньої редакції наказу від 16.03.2016 р. № 174/369.

Редакція від 16.03.2016 року	Редакція від 03.12.2016 року	Позитивні наслідки	Ризики (недоліки)
Пункт 1.6. Кошти на підставі спільних протокольних рішень про організацію взаєморозрахунків	Пункт 1.6. Кошти на підставі спільних протокольних рішень про організацію взаєморозрахунків зараховуються:	– більш детальний розпис спрямування коштів за види палива чи енергії	

Редакція від 16.03.2016 року	Редакція від 03.12.2016 року	Позитивні наслідки	Ризики (недоліки)
<p>зараховуються: за природний газ та тепlopостачання (крім податку на додану вартість) - до загального фонду Державного бюджету України; за природний газ та тепlopостачання в частині сплати податку на додану вартість - на рахунки в системі електронного адміністрування податку на додану вартість. Зарахування коштів на рахунки в системі електронного адміністрування податку на додану вартість вважається завершенням розрахунку за спільними протокольними рішеннями в частині зарахування податку на додану вартість до бюджету</p>	<p>за тепlopостачання, природний газ та послуги з постачання, транспортування, розподілу природного газу (крім податку на додану вартість) - до загального фонду Державного бюджету України; за тепlopостачання, природний газ та послуги з постачання, транспортування, розподілу природного газу в частині сплати податку на додану вартість - на рахунки в системі електронного адміністрування податку на додану вартість; за електроенергію та природний газ (крім податку на додану вартість) - до загального фонду Державного бюджету України; за електроенергію та природний газ або вугілля в частині сплати грошових зобов'язань з податку на додану вартість та податкового боргу, в тому числі реструктуризованого або розстроченого (відстроченого) з податку на додану вартість, - на рахунки в системі електронного адміністрування податку на додану вартість .....</p>	<p>(додана електроенергія, вугілля) - приведення у відповідність норм щодо податкового боргу у відповідність до останніх змін системи електронного адміністрування ПДВ від 09.11.2016 №788</p>	
<p>Пункт 2.7. підпункт 5 (відсутній)</p>	<p>Пункт 2.7. підпункт 5 Казначейство на підставі платіжних доручень ПАТ «УКРТРАНСГАЗ» та реєстрів спільних протокольних рішень про організацію взаєморозрахунків перераховує кошти на рахунки, відкриті в</p>	<p>- регламентація дій Казначейства на підставі доручень ПАТ «УКРТРАНСГАЗ»</p>	<p>- незрозуміло, яким чином Казначейство виконувало доручення ПАТ «УКРТРАНСГАЗ» до внесення змін до даного наказу</p>

Редакція від 16.03.2016 року	Редакція від 03.12.2016 року	Позитивні наслідки	Ризики (недоліки)
	<p>Казначействі: ПАТ «Укргазвидобування» для сплати грошових зобов'язань з рентної плати за користування надрами для видобування природного газу та газового конденсату; ПАТ «УКРТРАНСГАЗ» в системі електронного адміністрування податку на додану вартість з урахуванням вимог статті 200¹ Податкового кодексу України для сплати до бюджету грошових зобов'язань з податку на додану вартість; Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України» з подальшим перерахуванням коштів субвенції на рахунок цього товариства в системі електронного адміністрування податку на додану вартість з урахуванням вимог статті 200¹ Податкового кодексу України для сплати до бюджету грошових зобов'язань з податку на додану вартість».</p>		
<p>Пункт 2.9. підпункт 2 уповноважений банк на підставі платіжних доручень енергопостачальників перераховує кошти за електроенергію на рахунок ДП «Енергоринок» для подальшого спрямування їх на рахунки, відкриті в органах Казначейства, виробників електроенергії, які поставляють її на оптовий ринок</p>	<p>Пункт 2.9. підпункт 2 уповноважений банк на підставі платіжних доручень енергопостачальників перераховує кошти за електроенергію на рахунок ДП «Енергоринок» для подальшого спрямування їх на рахунки, відкриті в органах Казначейства, виробників електроенергії в рахунок погашення заборгованості за поставлену на оптовий ринок електроенергію, починаючи з періоду, в якому виник</p>	<p>– приведення у відповідність норм щодо податкового боргу у відповідність до останніх змін системи електронного адміністрування ПДВ від 09.11.2016 №788</p>	

Редакція від 16.03.2016 року	Редакція від 03.12.2016 року	Позитивні наслідки	Ризики (недоліки)
електроенергії;	податковий борг, у тому числі реструктуризований або розстрочений (відстрочений), з податку на додану вартість, або грошові зобов'язання з рентної плати за користування надрами для видобування природного газу та газового конденсату в останнього учасника розрахунків, а в разі відсутності такої заборгованості - за поточний розрахунковий період;		
Пункт 2.9. підпункт 3 виробники електроенергії, що використовують природний газ, здійснюють погашення заборгованості за спожитий природний газ шляхом перерахування коштів на рахунок Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України», відкритий у Казначействі України, з подальшим спрямуванням їх відповідно до підпункту 4 пункту 2.7 цього розділу	Пункт 2.9. підпункт 3. Казначейство на підставі платіжних доручень виробників електроенергії перераховує кошти на рахунки: Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України», відкритий у Казначействі, для сплати заборгованості за природний газ з подальшим спрямуванням їх відповідно до підпункту 4 пункту 2.7 цього розділу; вугледобувних підприємств, відкриті у Казначействі, для сплати заборгованості за вугілля з подальшим перерахуванням коштів субвенції на рахунки цих підприємств, відкриті в системі електронного адміністрування податку на додану вартість з урахуванням вимог статті 200 ¹ Податкового кодексу України, для сплати до бюджету податкового боргу, в тому числі реструктуризованого або розстроченого	– приведення у відповідність норм щодо податкового боргу у відповідність до останніх змін системи електронного адміністрування ПДВ від 09.11.2016 №788	

Редакція від 16.03.2016 року	Редакція від 03.12.2016 року	Позитивні наслідки	Ризики (недоліки)
	(відстроченого), з податку на додану вартість; виробників електроенергії, відкриті в системі електронного адміністрування податку на додану вартість з урахуванням вимог статті 200 ¹ Податкового кодексу України, для сплати до бюджету податкового боргу, в тому числі реструктуризованого або розстроченого (відстроченого), з податку на додану вартість		
Пункт 2.10 відсутній	Пункт 2.10. Розрахунки, передбачені пунктами 2.7 та 2.9 цього розділу, в тому числі зі сплати до бюджету грошових зобов'язань з податку на додану вартість, рентної плати за користування надрами для видобування природного газу та газового конденсату, а також податкового боргу, в тому числі реструктуризованого або розстроченого (відстроченого), з податку на додану вартість, здійснюються протягом одного банківського дня. Розрахунки щодо сплати грошових зобов'язань або податкового боргу, в тому числі реструктуризованого або розстроченого (відстроченого), з податку на додану вартість здійснюються не раніше граничного строку подачі податкової декларації. Для перерахування до державного	– приведення у відповідність норм щодо податкового боргу у відповідність до останніх змін системи електронного адміністрування ПДВ від 09.11.2016 №788	

Редакція від 16.03.2016 року	Редакція від 03.12.2016 року	Позитивні наслідки	Ризики (недоліки)
	<p>бюджету коштів податку на додану вартість з рахунків Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України», ПАТ «УКРТРАНСГАЗ», виробників електроенергії і вугледобувних підприємств, відкритих у системі електронного адміністрування податку на додану вартість, ДФС не пізніше дня, що настає за днем надходження коштів, надсилає Казначейству реєстри, сформовані відповідно до пункту 200.2 статті 200 Податкового кодексу України.</p> <p>Зарахування коштів на рахунки Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України», ПАТ «УКРТРАНСГАЗ», виробників електроенергії і вугледобувних підприємств у системі електронного адміністрування податку на додану вартість вважається завершенням розрахунку за спільними протокольними рішеннями в частині зарахування податку на додану вартість до бюджету.</p> <p>Зазначені розрахунки проводяться виключно в межах бюджетного року</p>		

Загалом внесені зміни слід визнати позитивними, оскільки вони спрямовані на приведення у відповідність норм даного наказу до норм Постанови Кабінету Міністрів України від 9.11.2016 року № 788. Але при цьому в зв'язку з абсолютно нових норм незрозуміло яким чином координували свої дії Казначейство та ПАТ «УКРТРАНСГАЗ» до внесення змін до цього наказу.

2.3.2. Про внесення змін до Порядку звільнення від обкладення податком на додану вартість операцій з постачання та ввезення на митну територію України товарів і послуг, передбачених для власних потреб дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав і представництв міжнародних організацій в Україні, а також для використання особами з числа дипломатичного персоналу дипломатичних місій та членами їх сімей, які проживають разом з ними. Постанова Кабінету Міністрів України від 07.12.2016 р. № 919. Набуде чинності 04.02.2017 р. (Урядовий кур'єр, 21.12.2016 р. №241)

Коментар: Уряд вніс зміни до попередньої редакції Постанови від 27.12.2010 р. № 1240.

1. Пункт 3 доповнити новими абзацами щодо принципу взаємності в оподаткуванні:

Принцип взаємності вважається також дотриманим щодо акредитованих в Україні дипломатичних місій та дипломатичного персоналу держав, у національному законодавстві яких не застосовується податок на додану вартість. У разі застосування у законодавстві іноземної держави іншого непрямого податку, аналогічного податку на додану вартість принцип взаємності щодо акредитованих в Україні дипломатичних місій та дипломатичного персоналу такої держави застосовується, якщо закордонні дипломатичні установи України в такій державі звільнені від оподаткування таким податком.

В тексті Постанови та додатках змінено назви контролюючих органів («ДПС» на «ДФС», «митний орган» та «орган державної податкової служби» на «орган доходів і зборів».

Змінено пункт 7 (другий абзац) стосовно відшкодування сум ПДВ:

До внесення змін

Відшкодування сум податку на додану вартість здійснюється лише у разі, коли вартість разової покупки придбаних товарів (наданих послуг) становить **не менш як 400 гривень**, що підтверджується відповідними документами (незалежно від обмеження, встановленого в іншій державі).

Після внесення змін

Відшкодування сум податку на додану вартість здійснюється лише у разі, коли вартість разової покупки придбаних товарів (наданих послуг) становить **не менш як 1 000 гривень**, що підтверджується відповідними документами (незалежно від обмеження, встановленого в іншій державі).

Позитивним моментом є поява норм щодо розширення принципу взаємності, але при цьому не передбачені дії виконавчої влади у випадку, якщо аналог ПДВ в зарубіжній країні не застосовується. Крім того приведені у відповідність до діючого законодавства назви контролюючих органів, але при

цьому викликає подив, що ці зміни внесені саме зараз, оскільки поняття «органи доходів і зборів» з'явилося набагато раніше (в 2013 році).

Збільшення в 2,5 рази суми граничної вартості разової покупки товарів (послуг), що дає право на відшкодування ПДВ, слід розглядати як антиінфляційний механізм, який навряд чи призведе до негативних наслідків для бюджету країни.

2.3.3. Про внесення змін до Порядку формування ціни на продукцію, роботи, послуги оборонного призначення у разі, коли відбір виконавців з постачання (закупівлі) такої продукції, робіт, послуг здійснюється без застосування конкурентних процедур. Постанова Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 р. № 942. Набула чинності 17.12.2016 р. (Урядовий кур'єр, 17.12.2016 р. №238)

Коментар: Уряд вніс зміни до попередньої редакції Постанови (від 8 серпня 2016 року № 517). Зокрема передбачено включення податку на додану вартість, сплаченого виконавцями державного оборонного замовлення під час закупівлі сировини, матеріалів, напівфабрикатів, комплектувальних виробів, а також за роботи сторонніх організацій, до ціни реалізації з виконання дослідних робіт оборонного призначення.

Редакція від 08.08.2016 року	Редакція від 17.12.2016 року	Позитивні наслідки	Ризики (недоліки)
Пункт 23. Під час реалізації виробів оборонного призначення, які звільнені від податку на додану вартість, ціна реалізації продукції формується за формулою, визначеною згідно з пунктом 22 цього Порядку.	Пункт 23. Під час реалізації виробів оборонного призначення, які звільнені від оподаткування податком на додану вартість, ціна реалізації продукції формується за формулою, визначеною згідно з пунктом 22 цього Порядку. До ціни реалізації продукції оборонного призначення включається виробнича собівартість продукції (з урахуванням ПДВ, сплаченого під час закупівлі напівфабрикатів, комплектувальних виробів, а також за роботи сторонніх організацій), розподілені адміністративні витрати, у тому числі витрати на службові відрядження, прямі і розподілені витрати на збут продукції. У даному	– можливість отримати більшу суму грошових коштів за рахунок додавання ПДВ до собівартості виробів оборонного призначення	– збільшення вартості виробів оборонного призначення та можливе зменшення попиту на ці вироби – додаткові витрати держави для оплати виконавцям державного оборонного замовлення

Редакція від 08.08.2016 року	Редакція від 17.12.2016 року	Позитивні наслідки	Ризики (недоліки)
	<i>розрахунку адміністративні витрати та витрати на збут враховують ПДВ, нарахований та/або сплачений постачальникам</i>		
<p>Пункт 31 (абзац перший та другий). Ціна на виконання дослідних робіт оборонного призначення та створення нематеріальних активів включає:</p> <p>кошторисну вартість (без урахування ПДВ, сплачену під час закупівлі сировини, матеріалів, напівфабрикатів, комплектувальних виробів, а також за роботи сторонніх організацій)</p> <p>Зазначені зміни дозволяють включення податку на додану вартість до ціни придбання цієї продукції чи результатів дослідних робіт.</p>	<p>Пункт 31 (абзац перший та другий). Ціна на виконання дослідних робіт оборонного призначення та створення нематеріальних активів включає:</p> <p>кошторисну вартість (з урахуванням ПДВ, сплачену під час закупівлі сировини, матеріалів, напівфабрикатів, комплектувальних виробів, а також за роботи сторонніх організацій) .....</p> <p>виконавцям отримати більшу суму грошових коштів (за рахунок вартості до собівартості), а з іншого збільшують витрати держави на придбання цієї продукції чи результатів дослідних робіт.</p>	<p>– можливість для виконавця отримати більшу суму коштів за виконання дослідних робіт оборонного призначення</p>	<p>– збільшення витрат держави на придбання дослідних робіт (в разі відсутності аналогів)</p>

2.4. Акцизний податок

2.4.1. Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства фінансів України від 10 квітня 2015 року № 416. Наказ Міністерства фінансів України від 17 листопада 2016р. № 976. Набув чинності 01.01.2017 р. («Офіційний вісник України» № 101 від 30.12.2016)

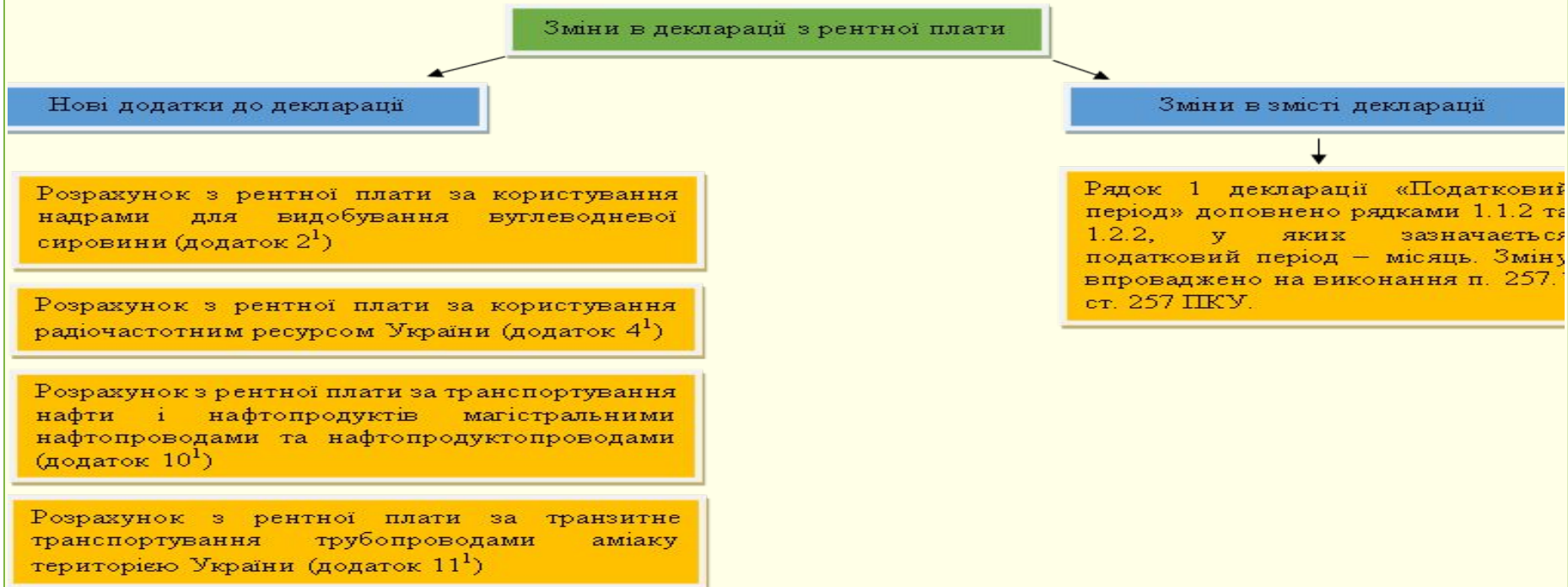
Коментар: Визнано таким, що втратив чинність, наказ Міністерства фінансів України від 10 квітня 2015 року N 416 "Про затвердження Порядку роботи представників контролюючих органів на акцизних складах, що утворюються на території підприємств, де виробляються нафтопродукти, паливо моторне альтернативне та скраплений газ". В результаті чого скасовано порядок діяльності акцизних складів на підприємствах, що виробляють нафтопродукти, моторне альтернативне паливо та

скраплений газ. Таким чином для платників податків, що виробляють паливо, відбудеться спрощення порядку їх роботи, проте одночасно з'являється ризик зменшення ефективності роботи із запобігання та боротьби з незаконним виробництвом палива.

2.6. Рентна плата

Про внесення змін до форми податкової декларації з рентної плати. Наказ Міністерства фінансів України № 927 від 07.11.2016 р. Набув чинності 30.12.2016 р. (Офіційний вісник України, 30.12.2016 р., № 101)

Коментар: Наказом викладено у новій редакції декларацію з рентної плати та додатки до неї. Так, форма декларації, яка діяла до 30.12.2016р. (затверджена Наказом Міністерства фінансів України № 719 від 17.01.2015 р.) була розрахована на квартальний податковий (звітний) період, тим самим не враховувались норми ПКУ щодо звітного періоду – календарного місяця (згідно п. 257.1 ст. 257 ПКУ). У новій редакції передбачені зміни в змісті і додатках до декларації, а саме:

Слід звернути увагу на те, що нові додатки до декларації є такими, що співпадають за назвою і номером з додатками у попередній редакції (Наказ № 719) та фактично є ідентичними за змістом. Відмінності полягають у рядку 1 «Податковий період», яким встановлюється базовий податковий період – **місяць**.

Необхідно зазначити, що у відповідності до Закону України № 909-VIII від 24.12.2015 р. "Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році" внесено зміни до ПКУ, згідно з якими було відмінено сплату авансових внесків з рентної плати. Такі зміни враховано у Наказі.

2.9. Плата за землю

Про затвердження Методики нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення. Постановою КМУ від 16.11.2016 №831. Набуває чинності з 1 березня 2017 року.

Коментар: Постановою КМУ від 16.11.2016 №831 «Про затвердження Методики нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення» запроваджено новий методичний підхід до проведення нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення.

Затверджена **Методика** суттєво спрощує процедуру проведення грошової оцінки. Передбачена можливість розробки технічної документації на адміністративний район. Оцінка конкретної земельної ділянки здійснюватиметься шляхом надання витягу з такої технічної документації.

Буде отримано більш збалансовану по регіонах нормативну грошову оцінку земель сільськогосподарського призначення, що відобразатиме сучасні економічні реалії.

Методикою визначено, що нормативна грошова оцінка земель сільськогосподарського призначення:

- проводиться окремо за сільськогосподарськими (ріллею, багаторічними насадженнями, сіножатями, пасовищами, перелогами) та несільськогосподарськими угіддями на землях сільськогосподарського призначення;

- інформаційною базою для нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення, у тому числі земель під господарськими будівлями і дворами, є відомості Державного земельного кадастру (кількісна і якісна характеристика земель, бонітування ґрунтів, економічна оцінка земель), документація із землеустрою;
- визначається відповідно до нормативу капіталізованого рентного доходу на землях с/г призначення природно-сільськогосподарських районів Криму, областей, м. Києва та Севастополя згідно з додатком до Методики та показників бонітування ґрунтів шляхом складання шкал нормативної грошової оцінки агропромислових груп ґрунтів природно-сільськогосподарських районів (для сільськогосподарських угідь);
- за результатами проведення нормативної грошової оцінки окремої земельної ділянки сільськогосподарського призначення територіальний орган Держгеокадастру через центр надання адміністративних послуг за місцезнаходженням земельної ділянки видає витяг з технічної документації про нормативну грошову оцінку земель у строк, що не перевищує трьох робочих днів з дати надходження відповідної заяви.

Складення шкал нормативної грошової оцінки агропромислових груп ґрунтів сільськогосподарських угідь природно-сільськогосподарського району (ріллі, багаторічних насаджень, сіножатей, пасовищ, перелогів) здійснюється за формулою:

$$Ga_{gr} = Gy \times Ba_{gr} : B,$$

де ***Ga_{gr}*** - нормативна грошова оцінка агропромислової групи ґрунтів відповідного сільськогосподарського угіддя природно-сільськогосподарського району, гривень за гектар;

Gy - норматив капіталізованого рентного доходу відповідного сільськогосподарського угіддя природно-сільськогосподарського району Автономної Республіки Крим, області, м. Києва та Севастополя, гривень за гектар;

Ba_{gr} - бал бонітету агропромислової групи ґрунтів відповідного сільськогосподарського угіддя природно-сільськогосподарського району;

B - середній бал бонітету ґрунтів відповідного сільськогосподарського угіддя природно-сільськогосподарського району Автономної Республіки Крим, області, м. Києва та Севастополя.

Нормативна грошова оцінка окремої земельної ділянки сільськогосподарського призначення здійснюватиметься за формулою:

$$Гзд = \Sigma (Пагр \times Гагр) + Пнсг \times Гнсг,$$

де **Гзд** - нормативна грошова оцінка земельної ділянки сільськогосподарського призначення, гривень;

Пагр - площа агровиробничої групи ґрунтів сільськогосподарського угіддя, гектарів;

Пнсг - площа несільськогосподарських угідь (земель під господарськими шляхами і прогонами, полезахисними лісовими смугами та іншими захисними насадженнями, крім тих, що віднесені до земель лісгосподарського призначення, земель під господарськими будівлями і дворами, земель під інфраструктурою оптових ринків сільськогосподарської продукції, земель тимчасової консервації тощо), гектарів;

Гнсг - норматив капіталізованого рентного доходу несільськогосподарських угідь на землях сільськогосподарського призначення, гривень за гектар.

3. ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВЕ ДЕРЖАВНЕ СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ

3.1. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» від 06.12.2016 р. № 1774-VIII . Набув чинності: 01.01.2017 р. (Голос України, № 248 від 27.12.2016 р.)

Коментар: Законом внесено зміни до окремих положень Закону України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування , що регламентують порядок нарахування та сплати єдиного соціального внеску (далі – ЄСВ) підприємцями.

Попередня редакція	Нова редакція	Позитивні наслідки	Ризики (недоліки)
<p>Стаття 4. Платники єдиного внеску 1. Платниками єдиного внеску є:</p>		<p>Пенсіонери за віком та інваліди мають право не сплачувати ЄСВ незалежно від того, на якій системі оподаткування вони знаходяться</p>	<p>Несправедливим є те, що ця норма не розповсюджується на пенсіонерів та інвалідів, які провадять незалежну професійну діяльність (наукову, літературну, артистичну, художню, освітню або викладацьку, а також медичну, юридичну практику тощо). Вони, як і раніше, повинні сплачувати ЄСВ.</p>
<p>4. Особи, зазначені у пункті 4 частини першої цієї статті* , які обрали спрощену систему оподаткування, звільняються від сплати за себе єдиного внеску, якщо вони є пенсіонерами за віком або інвалідами та отримують відповідно до закону пенсію або соціальну допомогу.</p>	<p>4. Особи, зазначені у пункті 4 частини першої цієї статті*, звільняються від сплати за себе єдиного внеску, якщо вони є пенсіонерами за віком або інвалідами та отримують відповідно до закону пенсію або соціальну допомогу.</p>		
<p>*фізичні особи - підприємці, в тому числі ті, які обрали спрощену систему оподаткування;</p>			
<p>Стаття 7. База нарахування єдиного внеску 1. Єдиний внесок нараховується:</p>		<p>Фізичні особи – підприємці повинні тепер сплачувати ЄСВ навіть якщо вони не здійснюють підприємницьку діяльність та не отримують доходи. На зняття з реєстрації у підприємців</p>	<p>Фізичні особи – підприємці повинні тепер сплачувати ЄСВ навіть якщо вони не здійснюють підприємницьку діяльність та не отримують доходи. На зняття з реєстрації у підприємців</p>
<p>2) для платників, зазначених у пунктах 4 (крім фізичних осіб - підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування) та 5 частини першої статті 4 цього</p>	<p>2) для платників, зазначених у пунктах 4 (крім фізичних осіб - підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування) та 5 частини першої статті 4 цього Закону, - на суму доходу</p>		

Попередня редакція	Нова редакція	Позитивні наслідки	Ризики (недоліки)
<p>Закону, - на суму доходу (прибутку), отриманого від їх діяльності, що підлягає обкладенню податком на доходи фізичних осіб. При цьому сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску за місяць, у якому отримано дохід (прибуток).</p> <p>У разі якщо таким платником не отримано дохід (прибуток) у звітному році або окремому місяці звітного року, такий платник має право самостійно визначити базу нарахування, але не більше максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, встановленої цим Законом. При цьому сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску;</p>	<p>(прибутку), отриманого від їх діяльності, що підлягає обкладенню податком на доходи фізичних осіб. При цьому сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску на місяць.</p> <p>У разі якщо таким платником не отримано дохід (прибуток) у звітному році або окремому місяці звітного року, такий платник зобов'язаний визначити базу нарахування, але не більше максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, встановленої цим Законом. При цьому сума єдиного внеску не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску;</p>		<p>було дуже мало часу, що викликало величезні черги у реєстраторів та не дозволило усім бажаючим знятися з реєстрації. Також не враховано те, що багато підприємців, що не здійснюють підприємницьку діяльність, є найманими працівниками, тобто роботодавець сплачує за них ЄСВ, однак вони повинні тепер ще сплачувати ЄСВ як підприємці.</p>

Таким чином, зміни внесені досить суттєві. По-перше, фізичні особи – підприємці зобов'язані тепер сплачувати ЄСВ у розмірі, що не нижче розміру мінімального страхового внеску на місяць (в 2017 році - 704 грн), незалежно від того, отримували вони цього місяця дохід чи ні. До 1 січня 2017 року підприємці, що не отримували доходи в звітному місяці, мали право не сплачувати ЄСВ. Сплачувати мінімальний страховий внесок повинні навіть ті підприємці, які не здійснюють підприємницьку діяльність, а є найманими працівниками та отримують заробітну плату, на яку роботодавець

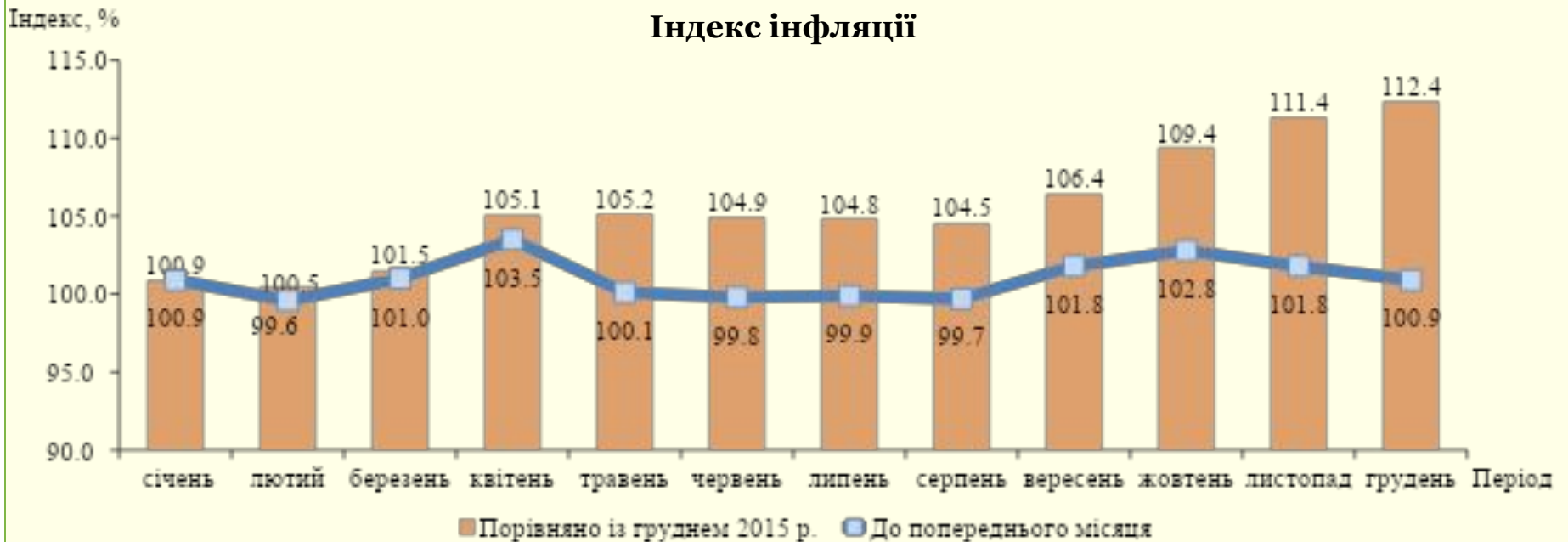
нараховує ЄСВ. Доцільно було б звільнити таких підприємців від сплати ще одного ЄСВ, адже для страхового стажу в них і так вже все сплачено.

Для того, щоб не сплачувати в 2017 році ЄСВ, підприємці повинні були припинити державну реєстрацію до 1 січня 2017 року (тобто з дати опублікування змін фізичні особи мали для цього лише 4 робочі дні), що спричинило появу величезних черг у державних реєстраторів. Доцільним було б відкласти набрання чинності цією нормою на шість місяців.

По-друге, пенсіонерам за віком та інвалідам, що перебувають на загальній системі оподаткування, дозволено не сплачувати ЄСВ. Раніше таке право мали лише пенсіонери та інваліди, що перебували на спрощеній системі оподаткування. Однак законотворці забули про пенсіонерів та інвалідів, які провадять незалежну професійну діяльність (наукову, літературну, артистичну, художню, освітню або викладацьку, а також медичну, юридичну практику тощо). Вони, як і раніше, повинні сплачувати ЄСВ, що є досить несправедливим.

По-третє, платникам єдиного податку першої групи дозволено сплачувати половину мінімального страхового внеску (в 2017 році – 352 грн). Однак такий період здійснення підприємницької діяльності буде зараховуватися до страхового стажу пропорційно сплаченому ЄСВ. І якщо підприємець бажає, щоб увесь місяць потрапив до страхового стажу, то сплачувати ЄСВ йому доведеться не менше мінімального страхового внеску.

4. ДОВІДКОВА ІНФОРМАЦІЯ

За даними Державної служби статистики України, у грудні 2016 р. відбулося скорочення темпів інфляції порівняно із попереднім місяцем. Відповідні зміни є наслідком зростання споживчих цін на усі види товарів та послуг, окрім фруктів, одягу і взуття, послуг теплопостачання (гаряча вода, опалення), а також послуг категорії відпочинок і культура. Індекс споживчих цін з початку 2016 р. (за останні 12 місяців) склав 12,4%, що значно менше рівня відповідного показника за аналогічний період 2015 р. (43,3%).

Значення індексу інфляції може впливати на:

- коригуючі коефіцієнти, які застосовуються до ставок рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин (п. 252.22 ПКУ);
- індексацію нормативної грошової оцінки земель (ст. 289 ПКУ);
- базу оподаткування єдиним податком для платників єдиного податку четвертої групи (п. 292¹.2 ПКУ);
- індексацію ставок акцизного податку, екологічного податку, рентної плати (абз. 9 пункту 4 Розділу XIX).

5. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ, ЩО НАБУЛИ ЧИННОСТІ В ГРУДНІ 2016 р.

Найменування нормативного акту	Сутність змін	Дата набуття чинності
Про внесення змін до наказу Міністерства фінансів України від 02 жовтня 2015 року № 859. Наказ Міністерства фінансів України від 15.09. 2016 р. № 821	Нова форма податкової декларації про майновий стан і доходи та Інструкція щодо її заповнення	31.12. 2016 р. (див. моніторинг за жовтень)
Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2008 р. № 957. Постанова Кабінету Міністрів України від 09.11. 2016 р. № 828	Встановлення більш високого розміру мінімальних оптово-відпускних і роздрібних цін на окремі види алкогольних напоїв	03.12.201 р. (див. моніторинг за листопад)
Про затвердження Змін до Порядку проведення розрахунків за природний газ, теплопостачання і електроенергію. Наказ Міністерства енергетики та вугільної промисловості України та Міністерства фінансів України від 25.11.2016 р. № 754/1032		03.12.2016 р. (див. даний випуск моніторингу)
Про внесення змін до Порядку формування ціни на продукцію, роботи, послуги оборонного призначення у разі, коли відбір виконавців з постачання (закупівлі) такої продукції, робіт, послуг здійснюється без застосування конкурентних процедур. Постанова Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 р. № 942		17.12.2016 р. (див. даний випуск моніторингу)
Про внесення змін до форми податкової декларації з рентної плати. Наказ Міністерства фінансів України № 927 від 07.11.2016 р.		30.12.2016 р. (див. даний випуск моніторингу)

**Моніторинг підготовлено експертно-аналітичною групою
Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку
Національної Академії Наук України (<http://ndc-ipr.org>) і кафедрою
оподаткування Харківського національного економічного університету
імені Семена Кузнеця (<http://vk.com/public76418287>)**

під керівництвом заступника директора НДЦ ІПР з наукової роботи, доктора економічних наук,
професора, Заслуженого економіста України **Ю.Б. Іванова**

за участю:

завідувача кафедри оподаткування, к.е.н., доц. **О.Є. Найденка**;

доцента кафедри оподаткування, к.е.н. **С.В. Антоненка**;

доцента кафедри оподаткування, к.е.н. **А.О. Єніної-Березовської**;

доцента кафедри оподаткування, к.е.н. **Є.І. Котлярова**;

старшого викладача кафедри оподаткування, к.е.н. **О.С. Віннікової**;

старшого викладача кафедри оподаткування, к.е.н. **О.В. Костяної**;

старшого викладача кафедри оподаткування **Г.В. Назаренко**;

старшого викладача кафедри оподаткування, к.е.н. **І.В. Ярошенко**

викладача кафедри оподаткування **О.В.Бєлосвета**;

викладача кафедри оподаткування **Ю.М. Малишко**;

аспіранта кафедри оподаткування **С. Капустника**.